

Koolitusõpetus 11 - 1. osa

Pealkiri	Ökomärgistus (tarbijate arusaam)
Käesolevas õppetunnis osutatud koolituskursuse osa	X 1. osa Üldine teave jätkusuutlikkuse ja CE kohta 2. osa Konkreetne teave: ☐ Puidusektor ☐ Plastisektor ☒ Põllumajandus- ja toiduainesektor
EQF tase	Tase 2
Kus õppetundi testiti	//
Üldine(d) õppe-eesmärk(id) vastavalt Bloomi taksonoomiale	☐ Loo Uus või originaalne töö (projekteeri, koosta, konstrueeri, uuri, sõnasta) ☐ Hinnata Põhjendada seisukohta või otsust (hinnata, argumenteerida, kaitsta, kritiseerida, valida, toetada) X Analüüsida Seoste loomine ideede vahel (eristamine, korrastamine, seostamine, võrdlemine, eristamine, testimine, katsetamine) X Rakendada Kasutada teavet uutes olukordades (teostada, rakendada, lahendada, kasutada, demonstreerida, kasutada). X Mõista Selgita ideid või mõisteid (klassifitseerida, arutada, kirjeldada, tuvastada, leida, tõlkida). X Mäletamine Faktide ja põhimõistete meeldejätmise (defineerimine, dubleerimine, loetlemine, meeldejätmise, kordamine)
Konkreetne(d) õppe-eesmärk(id)	<ul style="list-style-type: none"> ● <i>TUTVUDA SELLEGA, MIS TAGAB ELI ÖKOMÄRGISE USALDUSVÄÄRSUSE;</i> ● <i>TUTVUDA ELI ÖKOMÄRGISEGA JA MAHEPÕLLUMAJANDUSLIKE TOODETE MÄRGISTAMISEGA;</i> ● <i>MÕISTA ÖKOMÄRGISTUSE EELISEID.</i>
Kognitiivsed, sotsiaal-emotsionaalsed ja käitumuslikud tulemused, mis põhinevad	SDG 4 Kvaliteetne haridus <u>Kognitiivsed õppe-eesmärgid:</u> <ul style="list-style-type: none"> ● õppija mõistab kultuuri olulist rolli jätkusuutlikkuse saavutamisel; ● õppija mõistab, et haridus võib aidata luua jätkusuutlikumat, õiglasemat ja rahumeelsemat maailma. <u>Sotsiaal-emotsionaalsed õppe-eesmärgid:</u>

	<ul style="list-style-type: none"> • õppija suudab osalusmeetodite abil motiveerida ja võimendada teisi nõudma ja kasutama haridusvõimalusi. <p><u>Käitumuslikud õppe-eesmärgid:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • õppija on võimeline kasutama kõiki võimalusi enda harimiseks kogu elu jooksul ning rakendama omandatud teadmisi igapäevastes olukordades, et edendada säästvat arengut. <p>SDG 9 Tööstus, innovatsioon ja infrastruktuur</p> <p><u>Kognitiivsed õppe-eesmärgid:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Õppija mõistab jätkusuutliku infrastruktuuri ja industrialiseerimise mõisteid ning ühiskonna vajadust süsteemse lähenemisviisi järele nende arendamiseks. <p><u>Käitumuslikud õppe-eesmärgid:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Õppija oskab hinnata erinevaid industrialiseerimise vorme ja võrrelda nende vastupidavust. <p>SDG 12 Vastutustundlik tarbimine ja tootmine</p> <p><u>Kognitiivsed õppe-eesmärgid:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • õppija mõistab, kuidas individuaalsed elustiilivalikud mõjutavad sotsiaalset, majanduslikku ja keskkonnaalast arengut; • õppija mõistab tootmis- ja tarbimisharjumusi ning väärtusahelaid ja tootmise ja tarbimise vastastikust seotust (pakkumine ja nõudlus, toksilised ained, CO2-heitmed, jäätmeteke, tervis, töötingimused, vaesus jne); • õppija teab säästva tootmise ja tarbimise strateegiaid ja tavasid. <p><u>Sotsiaal-emotsionaalsed õppe-eesmärgid:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • õppija oskab selgitada säästva tootmise ja tarbimise vajadust; • õppija on võimeline julgustama teisi inimesi säästvatele tarbimis- ja tootmistavadele; • õppija suudab ette kujutada jätkusuutlikke eluviise; • õppija on võimeline tundma vastutust oma individuaalse käitumise keskkonna- ja sotsiaalsete mõjude eest tootjana või tarbijana. <p><u>Käitumuslikud õppe-eesmärgid:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • õppija on võimeline edendama jätkusuutlikke tootmisviise; • õppija on võimeline kriitiliselt suhtuma oma rolli aktiivse sidusrühmana turul; • Õppija on võimeline vaidlustama kultuurilisi ja ühiskondlikke orientatsioone tarbimises ja tootmises. 																
<p>Käsitletud rohelised oskused</p>	<table border="0"> <tr> <td>☐ Loov probleemide lahendamine</td> <td>☐ Juhtimisoskused</td> </tr> <tr> <td>X Tulevikku mõtlemine</td> <td>☐ Mõju kvantifitseerimine</td> </tr> <tr> <td>☐ Oskuste jälgimine</td> <td>☐ Elutsükli haldamine</td> </tr> <tr> <td>X Analüütilised oskused</td> <td>☒ Teaduslikud oskused</td> </tr> <tr> <td>☐ Lean-tootmine</td> <td>☐ Jäätmekäitlus</td> </tr> <tr> <td>☐ Hooldus- ja remondioskused</td> <td>X Keskkonnaauditeerimine</td> </tr> <tr> <td>X Reostuse vältimine</td> <td>☐ Ökosüsteemi haldamine</td> </tr> <tr> <td>X ökodisain</td> <td>☒ Muud _____</td> </tr> </table>	☐ Loov probleemide lahendamine	☐ Juhtimisoskused	X Tulevikku mõtlemine	☐ Mõju kvantifitseerimine	☐ Oskuste jälgimine	☐ Elutsükli haldamine	X Analüütilised oskused	☒ Teaduslikud oskused	☐ Lean-tootmine	☐ Jäätmekäitlus	☐ Hooldus- ja remondioskused	X Keskkonnaauditeerimine	X Reostuse vältimine	☐ Ökosüsteemi haldamine	X ökodisain	☒ Muud _____
☐ Loov probleemide lahendamine	☐ Juhtimisoskused																
X Tulevikku mõtlemine	☐ Mõju kvantifitseerimine																
☐ Oskuste jälgimine	☐ Elutsükli haldamine																
X Analüütilised oskused	☒ Teaduslikud oskused																
☐ Lean-tootmine	☐ Jäätmekäitlus																
☐ Hooldus- ja remondioskused	X Keskkonnaauditeerimine																
X Reostuse vältimine	☐ Ökosüsteemi haldamine																
X ökodisain	☒ Muud _____																

Kestus	15 minutit
Õppetöö ülesehitus ja sisu	<p>SISSEJUHATUS</p> <p>Iga toode mõjutab keskkonda oma elutsükli kõikides etappides: ressursside ja energia kasutamine, heitmed õhku ja vette, jäätmete. Üks võimalus teavitada tarbijaid toote või teenuse keskkonnatõhususest on keskkonnadeklaratsioonid: avaldused, graafikud või sümbolid, mis näitavad toote keskkonnahüvesid.</p> <p>Ökomärgis on vabatahtlik keskkonnatõhususe sertifitseerimise ja märgistamise meetod, mida kohaldatakse kogu maailmas.</p> <p>Ökomärgise eesmärk on edendada keskkonnasõbralike toodete nõudlust ja pakkumist, andes kontrollitavat, täpset ja mitte eksitavat teavet nende keskkonnaaspektide kohta.</p> <p>Ökomärgistus edendab ringmajandust, kus ressursid ja jäätmesisendid ühendatakse suletud ringlusse ning tooted on vastupidavad, kergesti parandatavad ja ringlusse võetavad.</p> <p>See on kõikides riikides tunnustatud märgis, mis lihtsustab mahepõllumajanduslike toodete ja teenuste leidmist.</p> <p>Ökomärgis antakse toodetele, mis vastavad rangetele ökoloogilistele kriteeriumidele kogu oma elutsükli jooksul.</p> <p>TEEMA 1: ÖKOMÄRGISTAMINE</p> <p>Ülemaailmne ökomärgistuse võrgustik (GEN). See on 1994. aastal asutatud mittetulunduslik kolmanda riigi organisatsioon, mille eesmärk on edendada ja arendada toodete ökomärgistamist.</p> <p>Praegu ühendab GEN 37 liiget, kes esindavad peaaegu 60 riiki ja territooriumi, mis teostavad ökomärgistust kogu maailmas.</p> <p>Maailmas on palju erinevaid etikette.</p> <p>Siiski ei ole kõik märgised võrdselt olulised, kuna kõik märgistamissüsteemid ei ole võrdselt reguleeritud, siis ei ole ka sertifitseerimiskriteeriumid võrdselt olulised.</p> <p>Rahvusvaheline Standardiorganisatsioon (ISO) on määratlenud kolm peamist vabatahtliku märgistamise liiki:</p> <p>I tüüpi keskkonnamärgistus</p> <ul style="list-style-type: none"> ▸ mõeldud ökomärgise süsteemide jaoks, kus toote kriteeriumid on selgelt määratletud; <p>II tüüpi isekuulutatud keskkonnaalased väited</p> <ul style="list-style-type: none"> ▸ toodete ja teenuste puhul, millel puuduvad kriteeriumid ja märgistussüsteemid. <p>III tüüpi keskkonnadeklaratsioonid</p> <ul style="list-style-type: none"> ▸ toodete spetsiifiliste aspektide puhul, kui kasutatakse elutsükli põhinevat lähenemisviisi. <p>Ökomärgis liigitatakse esimest liiki märgistamiseks.</p> <p>TEEMA 2: MAAILMA TUNTUIMAD ÖKOMÄRGISED</p> <p>"Sinine ingel" on maailma vanim keskkonnamärgis, mis sai alguse 1978. aastal</p>

	<p>Saksamaal. Põhja-Euroopas (Norra, Rootsi, Soome, Taani, Island) on hästi tuntud 1989. aastal loodud keskkonnamärgis "Põhjamaade luik". Euroopa Liidu ökomärgis, nn lill, antakse igapäevaseks kasutamiseks mõeldud kaupadele ning majutus- ja puhastusteenustele. See märk on suunatud ühiskonnas laialdaselt kasutatavatele toodetele. Märglise eesmärk on julgustada ettevõtteid looma keskkonnasõbralikumaid tooteid, mis eraldavad kogu oma elutsükli jooksul vähem kasvuhoonegaase, on valmistatud inimestele ja keskkonnale ohututest materjalidest ning on kergesti ringlusse võetavad.</p> <p>Teema 3: EUROOPA ÖKOLABEL</p> <p>Euroopa Liidu ökomärgis "Lill". Keskkonnasõbralikke tooteid (välja arvatud toiduaineid, jooke ja ravimeid) on selle märgisega tähistatud alates 1992. aastast ning alates 2000. aastast ka teenuseid (nt turism).</p> <p>ELi mahepõllumajandusliku tootmise logo eesmärk on anda Euroopa Liidus toodetud mahepõllumajanduslikele toodetele ühtne visuaalne identiteet. See hõlbustab tarbijatel mahepõllumajanduslike toodete tuvastamist ja põllumajandustootjatel kogu ELis kauplemist.</p> <p>Logo võib kasutada ainult selliste toodete puhul, mis sisaldavad vähemalt 95% mahepõllumajanduslikke koostisosi ning ülejäänud 5% suhtes kehtivad ranged lisatingimused.</p> <p>JÄRELDUSED</p> <p>Tarbijatel on märkimisväärne mõju keskkonnale. Selle ulatus sõltub sellest, mida me oma vajaduste rahuldamiseks valime. Ostes keskkonnahoidlikumaid tooteid, saame seda mõju vähendada. Kasvav nõudlus selliste toodete järele sunnib ettevõtteid looma tooteid, mis:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● tarbivad vähem energiat, kuigi nad töötavad samamoodi või isegi paremini kui teised; ● on vastupidavad, sest neil on paremad konstruktsioonid ja nad on varustatud varuosadega; ● lihtsam taaskasutada tänu mugavale lahtivõtmisele ja materjalide valikule; ● kasutada vähem loodusvarasid (nt vesi ja tooraine). <p>Ökomärgistus on tõhus viis teavitada kliente valitud toodete mõjust inimeste tervisele ja keskkonnale ning nende valikutest. See annab inimestele võimaluse eristada inimestele ja keskkonnale kahjulikke tooteid.</p>
<p>Viited</p>	<p>Ülemaailmne ökomärgistuse võrgustik. (2022). GEN on maailma kõige tugevamate ökomärgiste juhtiv võrgustik. https://globalecolabelling.net/.</p> <p>Euroopa Komisjon. (2022). Mis on ELi ökomärgis? https://environment.ec.europa.eu/topics/circular-economy/eu-ecolabel-home_en</p> <p>Euroopa Komisjon. (2022). ELi ökomärgise kohta. https://environment.ec.europa.eu/topics/circular-economy/eu-ecolabel-home/about-eu-ecolabel_en</p>
<p>Interaktiivsed</p>	<p>1. Mis on ELi ökomärgis? a) Euroopa Liidu ametlik vabatahtlik keskkonnamärgis, mis sertifitseerib</p>

<p>küsimused R3 jaoks</p>	<p>tooteid, mille keskkonnamõju on garanteeritult ja sõltumatult kontrollitud madal;</p> <p>b) see on märk, mis näitab, et toode on valmistatud Euroopa mandril kaevandatud toorainest;</p> <p>c) See on märk, mis näitab, et toode ei lähe ringlusse.</p> <p>2. Mis on ökomärgistuse eesmärk?</p> <p>a) edendada keskkonnasõbralike toodete nõudlust ja pakkumist, andes kontrollitavat, täpset ja mitteeksitavat teavet nende keskkonnaaspektide kohta;</p> <p>b) müüa vähem kaupu ja teenuseid;</p> <p>c) müüa kaupu ja teenuseid kallimalt.</p> <p>3. Tasub valida ELi ökomärgisega tooteid.</p> <p>a) Tõsi;</p> <p>b) Vale.</p>
<p>Märksõnad</p>	<p>ökomärgis, märgistus</p>
<p>Küsimused mõtisklemiseks</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kas ülemaailmne ökomärgistusvõrgustik on võimeline laienema? 2. Millised on ökomärgistuse eelised? 3. Milline on ökomärgiste tulevik?
<p>Täiendavad ressursid</p>	<p>Dokumendid/ veebilehed</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ülemaailmne ökomärgistuse võrgustik (GEN): https://globalecolabelling.net/ - Blauer-engel: https://www.blauer-engel.de/en - ELi ökomärgis: https://environment.ec.europa.eu/topics/circular-economy/eu-ecolabel-home_en - ELi ökomärgise kohta: https://environment.ec.europa.eu/topics/circular-economy/eu-ecolabel-home/about-eu-ecolabel_en - EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EÜ) nr 66/2010, 25. november 2009, ELi ökomärgise kohta. https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A32010R0066.
<p>Ikoonid ja nendega seotud teave PowerPoint esitluse vihjete kohta</p>	 <p>Seda vihjet kasutatakse selleks, et näidata, et seal on link teistele veebisaitidele, kus on lisateavet.</p> <p>Seda kasutatakse PPT-s, et näidata, et midagi olulist on kirjutatud/ kutsuda lugejat üles pöörama tähelepanu olulisele teabele.</p>

	 <p>See viitab mõtlemisküsimusele</p>
Autor(id)	Dalia Sapronienė, Kedainiai Kutsehariduskeskus, Leedu